

Udkast til Landsbypolitik 2023-2026, ver. 8,1

Formålet med Kerteminde Kommunes Landsbypolitik er at sætte fokus på kommunens mange landsbyer samt at medvirke til at gøre landsbyer og landdistrikter attraktive for den del af kommunens borgere, der bor - eller ønsker at bo der. Visionen for Landsbypolitikken er atter **“Kerteminde - kommunen med de levende landsbyer”**. Samme vision, som har været gældende for de to tidligere landsbypolitikker (2015-2018 og 2019-2022). Denne vision bygger på,

- at aktive borgere samt små og større fællesskaber er vigtige for en fortsat udvikling af landsbyerne
- at udviklingen sker i tæt dialog mellem landsbyerne og Kerteminde Kommune
- at borgerne i landsbyerne involveres i forhold, som har betydning for deres lokalsamfund
- og at landsbyerne - trods deres forskelligheder - inspirerer og motiverer hinanden til at realisere landsbypolitikken vision.

Arbejdet med Landsbypolitik 2023-2026.

Landsbypolitikken er udarbejdet på baggrund af input fra Kerteminde Landsbyråd, som består af repræsentanter fra lokalråd/beboerforeninger/sogneforeninger fra 12 landdistriktsområder i kommunen. En arbejdsgruppe bestående af 2 byrådspolitikere og 3 repræsentanter fra Kerteminde Landsbyråd har koordineret arbejdet og udarbejdet det forslag, som siden er godkendt af Kerteminde Kommune.

Der udarbejdes en ny landsbypolitik året efter et kommunalvalg, og politikken er gældende fra det efterfølgende år og 4 år frem - altså dækkende det første år efter næste kommunalvalg. Politikken består af 3 spor (temaer), som er vigtige for udviklingen af landsbyerne. Til hvert spor er udpeget et antal fokusområder og det er kort beskrevet, hvad det er for en udfordring, det pågældende fokusområde skal være med til at løse. Der er ligeledes formuleret en “overordnet handling”, som angiver den retning, de konkrete handlinger skal læne sig op ad. Sidst, men ikke mindst, er der formuleret et antal konkrete handlinger, som kommune og landsbyråd skal tilstræbe bliver realiseret.

Forslag til handlinger kommer fra Kerteminde Landsbyråd på rådets møde i marts - og fremlægges for kommunens Økonomiudvalg og relevante fagudvalg, så ønskerne er kendte, når der lægges kommunalt budget. På Landsbyrådets møde i oktober - og et efterfølgende møde med Økonomiudvalget - evalueres arbejdet med vedtagne handlinger for det aktuelle år - og der ses fremad mod de handlinger, der skal implementeres det efterfølgende år.

Hvis vi gør det, vi altid har gjort,
får vi de resultater, vi altid har fået.
Hvis vi vil opnå nye/andre resultater,
må vi gøre noget nyt/noget anderledes

Spør 1	Landsbyudvikling
<p>Baggrund:</p>	<p>Kerteminde er en landkommune i Region Syddanmark med et samlet areal på ca. 20.600 ha og 23.800 indbyggere, hvoraf ca. 1/3 bor uden for kommunens tre centerbyer - Kerteminde, Langeskov og Munkebo. Der er 25 større og mindre landsbyer (steder med sammenhængende landsbykarakter). Desuden er der større sommerhusområder forskellige steder i kommunen.</p> <p>Landsbyerne tilbyder forskellige muligheder. Bor man i nord på Hindsholm, er man omgivet af et fantastisk kystlandskab. I sydkommunen er man tæt på Odense og motorvejen, og i midtkommunen er man tæt på Nor og Fjord.</p> <p>Der er alle muligheder for et godt liv i landsbyerne - både for børn og voksne, unge og ældre.</p> <p>Skoler, kultur og fritidsliv og skøn natur lige uden for døren giver en fantastisk mulighed for et rigt liv - og ikke mindst de mange engagerede og aktive borgere i landsbyernes forskellige foreninger/fællesskaber er et bærende element for et godt liv på landet.</p> <p>Disse vilkår giver mulighed for landsbyudvikling og muligheder for bosætning i kommunens landsbyer og kan medvirke til at skabe trygge rammer omkring arbejdslivet, fritidslivet og familielivet - for nuværende og kommende beboere.</p> <p>Det gode liv på landet – og de levende landsbyer – hviler på tre vigtige søjler: fællesskaberne, erhverv (arbejdssteder, jobmuligheder, detailhandel...) og aktive institutioner (børnepasning, skole, kirke....). For at give mening i forhold til landsbyudvikling må de nuværende forhold vedligeholdes – og udvikles. Desuden er det vigtigt at forholde sig til infrastruktur og trafikale forhold, som gør det muligt at komme til og fra landsbyerne under hensyntagen til tung og farlig trafik på de små veje, som dels skaber utryghed for "bløde" trafikanter og dels medvirker til slid på veje, som kræver løbende vedligeholdelse.</p> <p>Kerteminde Kommune har et stabilt indbyggertal, og der er en stigende interesse for at flytte på landet, især blandt børnefamilier, da der netop er adgang til skoler og daginstitutioner i rimelig afstand, erhverv, fællesskaber - og gode naturoplevelser.</p> <p>I kommunen tilbydes både kommunale og private byggegrunde, men der er også gode muligheder for at overtage eksisterende boliger. Vigtigt er det, at der i landsbyerne findes boliger, som er velegnede til forskellige generationer, til familier, til enlige.....</p> <p>Landsbyudvikling bør ske i tæt dialog mellem Kerteminde Kommune og beboerne i landsbyerne, som bør involveres i forhold, som giver mening for deres tilværelse som borger i en af kommunens landsbyer.</p>

Fokusområder:	Hvilken udfordring skal løses?	Overordnet handling(er)	Handlinger 2023	Ansvar	
1.1 Bo og leve	Mulighederne for at bosætte sig og leve i landsbyerne er under pres f.eks. med snævre rammer for boliger og manglende indkøbsmuligheder.	Mere fokus på landsbyernes udvikling i kommuneplan og lokalplaner.	1. Lokalråd skal involveres i god tid i nye lokalplaner.	PTU	
			2. Opbyg en praksis med "Landsbymøder" i de enkelte landsbyer med deltagelse af politikere og forvaltning. Hver landsby besøges en gang i politikens løbetid. 23: De første møder afholdes i Birkende og Kølstrup.	ØU	
			Handlinger 2024		
			3. Opbyg en praksis med "Landsbymøder" i de enkelte landsbyer med deltagelse af politikere og forvaltning. Hver landsby besøges en gang i politikens løbetid		
			4. Etablere dialog med lokalråd om justering og opdatering af eksisterende lokalplaner – og efterfølgende behandle konkrete forslag. I 2024 dialog med Mesinge.	PTU	
5. Udpegning af mulige nye boligområder i landsbyer, hvor der bl.a. kan bygges bæredygtige og energivenlige boliger, samt andels- og seniorboliger. Herunder opdatering af eksisterende lokalplaner for at sikre, at disse boligtyper er i overensstemmelse med planerne.	PTU				

Fokusområder:	Hvilken udfordring skal løses?	Overordnet handling(er)	Handlinger 2023	Ansvar		
1.2 Leg og læring	Der er behov for mere fokus på samarbejdet mellem de institutioner, som er i landsbyområderne, og landsbyboerne bredt set.	<p>Sikre og udvikle gode institutionstilbud i landsbyerne gennem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Struktureret samarbejde mellem lokalråd og institutioner. • Større syn for intern afhængighed af hinanden, og derved blive bedre til at udvikle sammen eks. ved fællesmøder. • Mere gensidighed mellem institutioner og landsbyerne, f. eks. bedre brug af hinanden, inklusion af hinanden m.m. 	<p>Landsbyskoler/skolebestyrelser opfordres og anbefales, at</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. afholde min. 1 årligt møde med relevante lokalråd, bl.a. mhp. at debattere mulighederne for <ol style="list-style-type: none"> a. Etablere forsøg med observatører fra lokalråd i skolebestyrelserne.. b. Involvere skolerne i at synliggøre lokalområderne gennem pjecer, sociale medier m.m. . c. Afholde "landsbydage", hvor lokalområdet eksempelvis står for undervisningen på den lokale skole. 	BUUU		
Fokusområder:	Hvilken udfordring skal løses?	Overordnet handling(er)	Handlinger 2023	Ansvar		
1.3 Arbejde og erhverv	Det kan være svært at få etablering og udvikling af egnede småerhverv i landsbyerne til at fremstå som en attraktiv mulighed	Afklar de udfordringer, som eksisterer på området for både erhverv og for landsbyerne.	1. Undersøge hvilke erhverv, der er i landsbyerne/landdistrikter	EVU		
			2. Understøtte dialog og netværk for virksomheder i landdistrikterne	EVU		
			3. Udbred viden om regler for gårdbutikker og gør det enklere at administrere og at etablere gårdbutikker/småbutikker/selvbetjeningscontainerbutikker	EVU		
			Handlinger 2024			
			4. Understøtte dialog og netværk for virksomheder i landdistrikterne Møder i 2-3 landsbyområder afholdes i 2024			

Fokusområder:	Hvilken udfordring skal løses?	Overordnet handling(er)	Handlinger 2023	Ansvar
1.4 Tryghed og trafik	Kombinationen af tung trafik, landbrugsmaskiner og bløde trafikanter giver utryghed.	<ul style="list-style-type: none"> • Trafiksikkerhedsmidler afsættes, så de i rimelig grad afspejler antallet af beboere og trafikforholdene i landsbyområderne. • Analyser behovene i de enkelte landsbyer. • Find praktiske løsninger til separering af blød og tung trafik. 	1. Ajourfør trafiksikkerhedsplanen i samarbejde med Landsbyrådet og påbegynd arbejde med at udarbejde trafiksikkerhedsplan for de enkelte landsbyer, bl.a. etablering af fortove, 2-1-veje, hastigheds- og trafikregulering m.m.	PTU
			Handlinger 2024	
			2. Markedsføring af appen "Tip Kerteminde", for at understøtte hurtigere udbedring af farlige skader på vejene	PTU

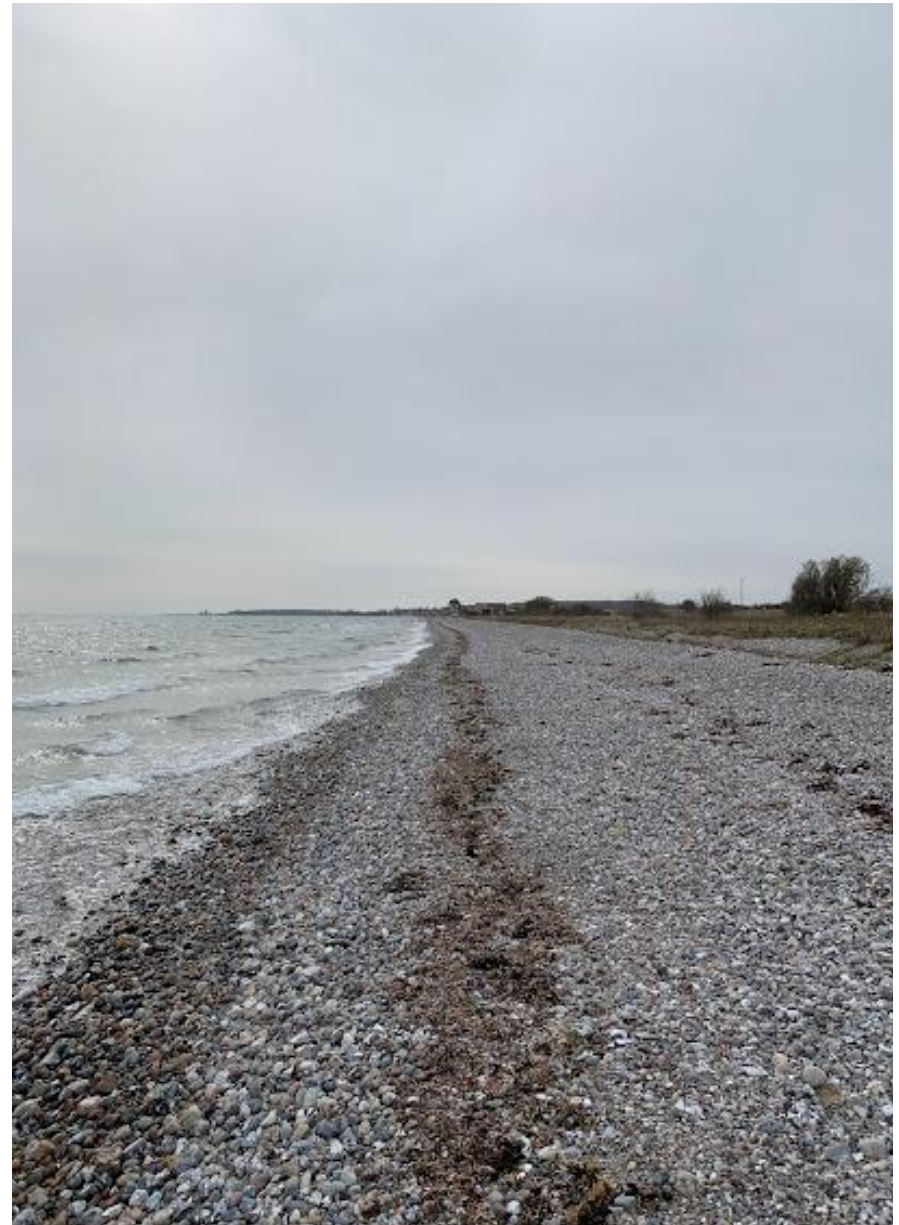
Spør 2	Det lokale fællesskab
<p>Baggrund:</p>	<p>Der findes mange fællesskaber og foreninger i landsbyerne og i landområderne, som medvirker til at synliggøre og udvikle "de levende landsbyer".</p> <p>Det er vigtigt, at fællesskaberne er kendte og tilgængelige, så de, som ønsker det, kan være en del heraf. Muligheden for at være en del af lokale fællesskaber, kan have stor betydning for den enkeltes trivsel – uanset alder.</p> <p>Derfor skal der fokuseres på, hvordan borgerne – børn, unge, voksne og ældre – generelt har mulighed for at komme rundt i kommunen. Desuden er det vigtigt, at der er tilgængelige rammer og faciliteter, hvor fællesskaber kan mødes – og at det giver mening for borgerne i landsbyer at involvere sig i de eksisterende lokale fællesskaber – eller i nye.</p> <p>I Kerteminde Kommune er størstedelen af borgerne meget tilfredse med mulighederne for fritidsaktiviteter i deres nærområde indenfor f.eks. sport og kulturen, og hver fjerde borger er engageret i frivilligt arbejde i lokale foreninger eller velgørende organisationer.</p> <p>Dog er det typisk i aldersgruppen +60-årige, at der findes flest frivillige, men generelt er der dog en god spredning af engagementet i alle aldersgrupper.</p> <p>Fællesskaber drives ofte af frivilligt engagement – og Kerteminde Kommune bør understøtte og motivere til frivillighed.</p> <p>12 foreninger (lokalråd/beboer- og/eller sogneforeninger) udgør i dag Kerteminde Landsbyråd, som er et fælles debatforum for landsbypolitikken i Kerteminde Kommune og er dialog- og høringspartner i politiske anliggender angående landdistrikterne/landsbyernes forhold.</p> <p>Disse foreninger er upolitiske og har til formål at arbejde for at bevare og videreudvikle et lokalsamfund og det miljø og den kultur, der her er repræsenteret. Foreningerne kan varetage sager af fælles interesse, såvel inden for lokalrådets område som overfor offentlige myndigheder.</p> <p>Kerteminde Landsbyråd – og dets medlemmer – er vigtige aktører i udvikling og implementering af kommunens landsbypolitik – og Kerteminde Landsbyråd er centralt i at fastholde og udvikle samarbejde mellem Kerteminde Kommune (politikere og administration) og landsbyerne – og landsbyerne imellem.</p>

Fokusområder:	Hvilken udfordring skal løses?	Overordnet handling(er)	Handlinger 2023	Ansvar	
2.1 Fleksibel mobilitet	Det kan være svært eller umuligt at anvende offentlig trafik for borgere i landsbyerne, så hvordan gøres det lettere for borgere at komme til og fra deres hjem? – og hvordan understøttes mere miljørigtig transport?	<ul style="list-style-type: none"> Dokumenter og konkretiser behovet og mulighederne for mere fleksibel transport, der er et alternativ til de traditionelle buslinjer. Undersøg markedet for eksisterende muligheder, mht. apps, delebil muligheder, osv 	1. Etabler forsøg med "blafferbænke".	PTU	
			2. Kortlæg alternative transportmuligheder fra og til de forskellige landsbyer - dvs. transportmuligheder for beboere, der ikke har egen bil.	KLR	
			3. Etabler parkeringsforhold for cykler ved busstoppesteder.	PTU	
Fokusområder:	Hvilken udfordring skal løses?	Overordnet handling(er)	Handlinger 2023	Ansvar	
2.2 Frivillighed og Fællesskaber	Der er stor forskel på landsbybeboeres adgang til og involvering i eksisterende og nye lokale fællesskaber. Brugen af "Tordenskjolds soldater" medfører risiko for, at de bliver for belastede og falder fra.	Lokalrådene bliver faciliterende paraplyer for flere og nye fællesskaber til praktiske opgaver, som for eksempel til Landsby-Makeover.	1. Tilbyd uddannelsesdage i bestyrelsesarbejde for lokalråd og andre relevante bestyrelser i landsbyerne sammen med Frivilligcentret	KFU	
			2. Afhold uddannelse i rekruttering af frivillige sammen med Frivilligcentret.	KFU	
			3. Gennemfør Landsby-Makeover 2023	KFU	
			Handlinger 2024		
			4. Gennemfør Landsby Make Over 2024	KFU	
5. Afhold en kommunal kampagne om vigtigheden af frivillige sammen med Frivilligcentret.	KFU				

Fokusområder:	Hvilken udfordring skal løses?	Overordnet handling(er)	Handlinger 2023	Ansvar	
2.3 Rammer og Faciliteter	Der mangler nem adgang til faciliteter, som kan understøtte og vedligeholde lokale fællesskaber.	Kommunen skal sikre, at alle landsbyer har adgang til gratis lokale mødesteder.	1. Identificer muligheder og ønsker for faciliteter i de enkelte landsbyer.	KFU	
			Handlinger 2024		
			2. Ligetil muligheden for gratis/billig adgang til faciliteter, ved at differentiere den økonomiske støtte, så de lokalråd, der ikke har gratis adgang, kompenseres for dette.	KFU	
			3. Afklar muligheden for aftale(r), som kan understøtte og vedligeholde lokale legepladser.		
Fokusområder:	Hvilken udfordring skal løses?	Overordnet handling(er)	Handlinger 2023	Ansvar	
2.4 Aktiviteter på tværs	Hvordan kan landsbyerne inspirere og motivere hinanden – og skabe synergi?	<ul style="list-style-type: none"> • Flere fællesaktiviteter. • Lokalrådene skal blive bedre til at lære af hinandens aktiviteter ved at dele oplysninger om, hvad de arbejder med, og hvad der kommer ud af det. 	1. Etabler en årlig Landsbykonference for alle lokalrådsmedlemmer.	KLR	
			2. Etabler et årligt Landsbytopmøde for politikere, forvaltning og lokalråd.		
			3. Afhold eksterne oplæg på tværs af landsbyerne.	KLR	
			4. Etabler en mailliste med oplysning om relevante aktiviteter.	KLR	
			5. Etabler arrangementer med Landsbydyst.	KLR	
			6. Etabler en vidensbank om projekter som de enkelte landsbyer har udført.	KLR	
			Handlinger 2024		
			7. Etabler et årligt Landsbytopmøde for politikere, forvaltning og lokalråd. Afholdes første gang i 2024	ØU	

Spør 3	Natur og Miljø
<p>Baggrund:</p>	<p>Kerteminde Kommune fremhæves ofte for sin smukke natur og de langstrakte kyster – men reelt udgøres hele 71,5% af kommunens samlede areal af landbrug og gartneri, hvilket er betydeligt over landsgennemsnittet.</p> <p>Naturen er alligevel en stor del af Kerteminde Kommune, og adgangen er de fleste steder nem, da den ligger lige uden for døren. Naturen giver mulighed for at udvikle fællesskaber på forskellige niveauer, da den indbyder til aktiviteter, der påvirker både den mentale og den fysiske sundhed. Trods det store landbrugsareal rummer kommunen en række naturområder med meget store naturværdier, f.eks. Fyns Hoved, Urup Dam og Romsø – og både lokale og turister benytter strande og kyster til rekreative aktiviteter, til kajaksejls, kitesurfing, lystfiskeri m.m.</p> <p>Nærheden til naturen fremhæves ofte som en vigtig grund til at bosætte sig i kommunens landsbyer. Derfor er det vigtigt af bevare, beskytte – og udvikle naturen – og at involvere lokalbefolkningen heri samt at sikre adgang til så mange naturoplevelser som muligt.</p> <p>Lokalbefolkningen skal involveres i at udvikle landsbyerne med fokus på klima og bæredygtighed inspireret af en tilpasset og meningsgivende fortolkning af FN's verdensmål – og der skal sættes fokus på aktuelle udfordringer, f.eks. energipriser og energiproduktion.</p> <p>Inspiration hertil kan også hentes i kommunens DK2020 Klimahandleplan som bl.a. indeholder initiativer til bæredygtig lokal udvikling.</p>

Fokusområder:	Hvilken udfordring skal løses?	Overordnet handling(er)	Handlinger 2023	Ansvar	
3.1 Bæredygtig lokal udvikling	Hvordan kan man motivere borgere i landsbyerne til at igangsætte og arbejde med lokal bæredygtig og meningsfuld udvikling?	Involver borgerne i processer, der er meningsfulde og bæredygtige, inspireret af FN's verdensmål. *) <i>BLUP står for Bæredygtig Lokal UdviklingsProces – og er et koncept, som faciliteres af Landsbyhøjskolen i Rudme. I 2021/22 deltog Viby/Måle i processen, hvor lokalbefolkningen inspireredes til at igangsætte lokale, meningsfulde projekter af en modereret udgave af FN's verdensmål.</i>	1. Igangsæt en BLUP-proces*) i en eller flere landsbyer i Kerteminde Kommune hvert år.	KBU	
			2. Iværksæt en informationsrunde eller afhold en konference, hvor Landsbyråd og Kerteminde Kommune orienterer beboerne i landsbyerne om mulighederne ved at deltage i BLUP.	KBU	
			3. Kommunen udpeger en kommunalt ansat, som tilknyttes landsbyernes arbejde med BLUP m.m.	KBU	
			Handlinger 2024		
			4. Kommunen udpeger en kommunalt ansat, som tilknyttes landsbyernes arbejde med BLUP m.m.		
			Forslag til senere handlinger		Ansvar
			5. Kommunen afsætter midler, som landsbyerne kan benytte i processen med at komme i gang med en BLUP.		
6. Kommunen etablerer en pulje, som kan støtte de forslag, som en landsby kommer frem til kan fremme deres lokale BLUP.					

Fokusområder:	Hvilken udfordring skal løses?	Overordnet handling(er)	Handlinger 2023	Ansvar
3.2 Opvarmning og energi	Der opstår konflikter mellem behov for fremtidig energiproduktion og landsbyudvikling. Landsbyer hæmmes af, at de tilgængelige opvarmningskilder er dyre.	<ul style="list-style-type: none"> • Undersøg "best practice" i forhold til hvor energiprojekter "går godt" – f.eks. via lokalt engagement og lokalt medejerskab. • Sørg for, at lokalmiljøerne får fordel af, at energiprojekter etableres hos dem. • Der skal være en tilgængelig plan for kommunen, hvor man samlet kan se mulighederne for produktion og forbrug af forskellige energiformer i hvert enkelt område. 	1. Kommunen udarbejder katalog over andre (udvalgte) kommuners erfaring med etablering af energiproduktion i landdistrikter, hvor lokalt engagement og medejerskab er indtænkt i processen.	KBU
			2. Kommunen skal udarbejde forslag til, hvordan lokal energiproduktion kan være til fordel og udbytte for involverede borgere.	KBU
			Forslag til kommende handlinger	Ansvar
			3. Kommunen inviterer til "energimøder" i landsbyerne m.h.p. at identificere trusler og muligheder ifm. energiforsyning og lokal energiproduktion. (er afholdt i 2023)	
			Handlinger 2024	
4. Kommunen udarbejder katalog over andre (udvalgte) kommuners erfaring med etablering af energiproduktion i landdistrikter, hvor lokalt engagement og medejerskab er indtænkt i processen.				

Fokusområder:	Hvilken udfordring skal løses?	Overordnet handling(er)	Handlinger 2023	Ansvar		
3.3 Tilgængelig natur	Hvordan gøres naturen tilgængelig – og hvordan øges og udvikles mulighederne – samtidig med at naturen bevares og beskyttes?	<ul style="list-style-type: none"> • Den lokale viden om naturområder ved landsbyerne skal fremmes. • Afklar hvordan landsbyerne bruger den lokale natur, og hvordan den lokale natur kan udvikles. 	1. Kommunen og Landsbyrådet igangsætter et arbejde, som kortlægger alle kendte og mindre kendte (nedlagte!) stier, hvor det er muligt at færdes til fods, til hest og på cykel. Stierne samles i et samlet kort – evt. i en app.	?		
			2. Landsbyrådet igangsætter projekter, hvor beboerne og lodsejere i landsbyerne samles og debatterer, hvordan den lokale natur kan anvendes – og også bevares, beskyttes og udvikles.	KLR		
			3. Kerteminde Landsbyråd og Kerteminde Kommune tager initiativ til årligt arrangement: "Naturens dag i de levende landsbyer".	KBU		
			4. Anvendelse, bevarelse, beskyttelse og udvikling af den lokale natur er temaet for "Landsby-Makeover 2023".	KLR		
			5. Kerteminde Landsbyråd igangsætter projekt, som har til formål at få mere grønt ind i landsbyerne, og som involverer lokalsamfundene heri.	KLR		
			Handlinger 2024			
			6. Kerteminde Landsbyråd og Kerteminde Kommune tager initiativ til årligt arrangement: "Naturens dag i de levende landsbyer"	KBU		
			Forslag til senere handlinger			Ansvar
7. Kerteminde Kommune udarbejder en handleplan for skovrejsning i samspil med øvrige planer og indsatser med henblik på at etablere sammenhængende naturområder og vandrestier, som knytter landsbyerne bedre sammen.						

Fokusområder:	Hvilken udfordring skal løses?	Overordnet handling(er)	Forslag til senere handlinger (fortsat...)	Ansvar
3.3 Tilgængelig natur (fortsat)			8. Kerteminde Kommune og Landsbyrådet udarbejder en model, hvor kommunen kan stå som garant og modpart over for lodsejere, som indgår en frivillig aftale om at tillade offentlig adgang, trampestier o.lign. - evt mod en mindre årlig lejebetaling	